

दिव्यांग हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार
महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोगामधील
गट अ ते गट ड संवर्गातील पदे दिव्यांगासाठी
सुनिश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्र. अवि.वि. २०२१/प्र.क्र.४९/का-९
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : २३ जून, २०२१.

वाचा :-

- १) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६.
- २) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.०४ जानेवारी, २०२१ रोजीची अधिसूचना.
- ३) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन परिपत्रक क्र.दिव्यांग- २०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दिनांक १२.११.२०२०.
- ४) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.दिव्यांग- २०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दिनांक ०२.०२.२०२१.
- ५) महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग अधिनियम २००४.

प्रस्तावना :-

राज्यातील अल्पसंख्याक समुहातील घटकांच्या आर्थिक सामाजिक विकासाच्या दृष्टीने अल्पसंख्याक समाजाच्या समस्यांचे निराकरण करणे व त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहामध्ये आणण्याकरीता महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक अधिनियम २००४ अन्वये महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोगाची स्थापना करण्यात आली आहे. आयोगाच्या कार्यालयीन कामकाजाकरीता मंजूर पदामधून दिव्यांग हक्क अधिनियम २०१६ नुसार गट अ ते गट ड संवर्गातील पदे सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगासाठी शासनसेवेतील पदाची सुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालयाने दि.४ जानेवारी, २०२१ रोजीच्या अधिसूचने अन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाच्या पदांची यादी विहित करून www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List of Post Identification suitable for Person with Benchmark Disability notified on ०४.०१.२०२१ या शिर्षाखाली प्रसिध्द केलेली आहे. त्यामध्ये नमूद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पद सुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली गट- अ ते गट- ड मधील जी पदे राज्यशासनाच्या आस्थापनावर आहेत. अशा पदांबाबत,

केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीमधील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदा-या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतन श्रेणी राज्य शासनाच्या सेवेतील (अधिनस्त कार्यालयातील पदांसह) पदांशी समान आहेत, अशी पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याच्या सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि.२.२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेले आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग या कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील पदे सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्यानुसार दिव्यांगासाठी सुनिश्चित आहेत.

२. महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोगातील कार्यालयाकरीता मंजूर पदांचे सेवाभरती प्रवेश नियम अद्याप अंतिम झालेले नाहीत. तथापि, दिव्यांग हक्क अधिनियम, २०१६ अनुसरून सदर पदांपैकी दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित करण्यात येत आहेत. आयोगाच्या मंजूर पदांपैकी सचिव, अवर सचिव व सहायक लेखाधिकारी ही पदे प्रतिनियुक्तीने भरण्यात येतात. सदर पदांवर दिव्यांग व्यक्तीची नियुक्ती करण्याच्या अनुषंगाने या पदांबाबतदेखील दिव्यांग पदाची सुनिश्चिती करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय केंद्र शासन सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.४.१.२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दि.२.२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०६२४१०५८००६८१४ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दि.मा. सोनवणे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा. मंत्री / मा.राज्यमंत्री (अ.वि.) यांचे खाजगी सचिव,
४. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
५. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
६. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
७. सचिव, महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग, मुंबई,

८. संचालक, अल्पसंख्याक व प्रौढ शिक्षण संचालनालय, पुणे
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई,
११. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
१२. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई,
१३. सर्व विभागीय आयुक्त,
१४. सर्व जिल्हाधिकारी,
१५. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
१६. उपसचिव, वित्त विभाग व्यय-४, मंत्रालय, मुंबई,
१७. निवडनस्ती(कार्यासन-९)

अल्पसंख्याक विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. अविवि २०२१/प्र.क्र.४९/का-९ दि.२३ जून, २०२१
सोबतचे विवरणपत्र

विवरणपत्र-अ

महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोगातील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाची पदे

अ.क्र.	पदनाम	शारिरीक योग्यता	दिव्यांग प्रवर्गासाठी पदे सुनिश्चिती
गट-अ			
१.	सचिव	S, ST, W, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, LC, DW, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
२.	अवर सचिव	S, ST, RW, C	a) B, LV b) D, HH, c) OA, BA, BL, OAL, BLOA, BLA
गट-ब			
३.	सहायक लेखाधिकारी	S,ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV, b) D, HH c) OA, BA, BL, OAL, CP, LC, DW, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
४.	सहायक कक्ष अधिकारी	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV, b) D, HH c) OA, BA, BL, OAL, CP, LC, DW, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
५.	लघुलेखक (वरिष्ठ श्रेणी)	S,ST,W,L,MF,SE,R,W,H,C	a) OA,OL,OAL,LV

गट-क			
६.	लघुलेखक (कनिष्ठ श्रेणी)	S,ST,W,L,MF,SE,RW,H,C	a) OA,OL,OAL,LV,HH
७.	लिपिक-टंकलेखक	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	b) B, LV c) D, HH d) OA, BA, BL, OAL, CP, LC, DW, AAV e) ASD (M, MoD), SLD, MI f) MD involving (a) to (d) above
गट-ड			
८.	शिपाई	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H	a) B, LV b) D, HH c) OL, CP, LC, DW, AAV d) ASD, M (MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above

Abbreviations :-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1.	B	Blind	9.	DW	Dwarfism
2.	LV	Low Vision	10.	AAV	Acid Attack Victim
3.	D	Deaf	11.	ASD	Autism Spectrum Disorder (M-Mild)
4.	HH	Hearing Handicapped	12.	ID	Intellectual Disability
5.	OL	One leg	13.	SLD	Special Learning Disability
6.	OAL	One Arm and One Leg	14.	MI	Mental Illness
7.	CP	Cerebral Palsy	15.	MD	Multiple Disabilities
8.	LC	Leprosy Cured			

Abbreviations :-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1.	S	Sitting	6.	PP	Pulling and Pushing
2.	ST	Standing	7.	MF	Manipulation By Fingers
3.	W	Walking	8.	SE	Seeing
4.	BN	Bending	9.	H	Hearing
5.	L	Lifting	10.	C	Communication